

בש"פ 5919/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5919/18

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה מיום 9.8.2018 במ"ת-18-07-67063 שניתנה על-ידי כבוד סגן הנשיא א' אליקים

תאריך הישיבה: ג' באלול התשע"ח (14.8.2018)

בשם העורר: עו"ד מוהנד ג'אודאת

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה מיום 9.8.2018 (מ"ת 67063-07-18, סגן הנשיא א' אליקים). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 30.7.2018 הוגש נגד העורר, קטין יליד 13.11.2000, כתב אישום. על-פי המתואר בכתב האישום, ביום 22.7.2018, סמוך לשעה 4:47 העורר קיבל שיחת טלפון מבן דודו שהודיע לו כי בן דוד אחר, פאדי סידאווי (להלן: פאדי) נורה ונפצע. בהמשך לכך, בסמוך לשעה 4:55, יצאו העורר ואביו מחצר ביתם בערערה כשהעורר נושא על גופו אקדח חצי אוטומטי בקוטר 9 מ"מ מסוג FN (להלן: הנשק), כשהוא טעון במחסנית ובתוכה 13 כדורים (להלן: התחמושת). העורר ואביו נסעו ברכב שחנה בחצר לכיוון ביתו של פאדי, כשהאב נוהג ואילו העורר יושב לצדו ומחזיק בנשק עם התחמושת. בסביבות השעה 5:00, שוטרים שנסעו בניידת משטרתית הבחינו ברכב וסימנו לאב באמצעות פנס לעצור בצד הדרך. באותו שלב, השליך העורר את הנשק והתחמושת מחלון הרכב.
3. בגין המעשים המתוארים בכתב האישום יוחסו לעורר עבירות של החזקה, נשיאה והובלה של נשק לפי סעיף 144(א) וסעיף 144(ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), וכן עבירה של שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק.
4. עוד ביום שבו התרחשו האירועים שעליהם נסב כתב האישום, נעצרו העורר ואביו, ובשלב מאוחר יותר נעצרה גם אמו של העורר. בהמשך, ההורים של העורר שוחררו ללא תנאים מגבילים.
5. בד בבד עם הגשת כתב האישום, המדינה הגישה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בדיון שהתקיים בבקשה הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה וביקש שיוכן תסקיר מעצר בעניינו, וכך הורה בית המשפט המחוזי.
6. ביום 6.8.2018 הוגש תסקיר המעצר בעניינו של העורר. שירות המבחן התרשם כי העורר הוא נער מתפקד המנהל אורח חיים נורמטיבי, ויצוין כי זהו מעצרו הראשון. שירות המבחן ציין כגורמי סיכון את חומרת העבירות המיוחסות לעורר, וכן את מעורבות הוריו באירועים ואת מעצרו. מנגד, ציין שירות המבחן כגורמי סיכוי את הדיווחים על תפקודו החיובי של העורר לאורך השנים, את משפחתו התומכת, וכן היעדרה של עבריינות קודמת מצד העורר. שירות המבחן התרשם שבני המשפחה שהוצעו כמפקחים הם אנשים נורמטיביים ומתפקדים והעריך כי הם מבינים את האחריות הכרוכה בתפקיד. כמו כן, צוין כי קצין המבחן התרשם שהעורר מבין את מצבו ואת הנדרש ממנו אם וכאשר יועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני. בסופו של דבר, שירות המבחן המליץ על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בביתם של אחותו ובעלה, בשוב ערה, ובפיקוחם של האחיות, בעלה, אביו של הבעל וכן אחות נוספת של העורר. כן הומלץ על פתיחת חלונות התאווירות בליווי אחד מהמפקחים מידי יום. לבסוף, המליץ שירות המבחן להתיר לעורר להגיע לפגישות בשירות בכפוף לצו פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים, וציין כי העורר ישולב בטיפול פרטני וקבוצתי בשירות וכי תיבחן אפשרות לשילוב הוריו בקבוצה המיועדת להורים.
7. ביום 6.8.2018 התקיים דיון נוסף בבקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים. בסיומו של הדיון, הורה בית המשפט המחוזי לממונה על הפיקוח האלקטרוני להגיש חוות דעת שתבחן את האפשרות לעצור את העורר בדרך זו בבית אחותו. בהמשך לכך, ביום 8.8.2018, הועברה חוות דעת מטעם היחידה לפיקוח אלקטרוני לפיה מקום המעצר נמצא מתאים בכפוף להתקנת קו בזק.
8. ביום 9.8.2018 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו מאחורי סורג ובריח. בית המשפט המחוזי קבע כי המעשים המיוחסים לעורר בכתב האישום מצביעים על מסוכנות גבוהה מאוד,

בפרט לנוכח מעורבותם של הוריו באירועים המתוארים. בית המשפט המחוזי קבע שלא ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר, וזאת בהתחשב בכך שהוא הצטייד באקדח טעון לצורכי תקיפה, ובכך שתיעוד מצולם של האירועים מלמד כי האם יכלה לראות את האקדח שהעורר נשא בשלב שקדם לנסיעה עם האב, וכן בכך שאביו הסיע אותו ברכבו לזירה ושהסכסוך שהוביל להתרחשות עדיין פעיל. על רקע זה, נקבע כי הסכנה הגלומה בעורר גדולה מאוד, כי הוריו לא יכולים לשמש כגורם מרסן, וכי אף הפיקוח שהוצע אינו פיקוח של ממש. בית המשפט המחוזי הדגיש כי מעצר בפיקוח אלקטרוני אינו מונע פיזית את יציאת העצור ממקום המעצר, וקבע כי ירי חדש שעשוי להתרחש במסגרת הסכסוך המשפחתי עלול להוביל ליציאתו של העורר ממקום המעצר המוצע בבית אחרת. בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי הכלל בעבירות נשק הוא מעצר מאחורי סורג ובריה, וכי אישורם של קרובי משפחה כמפקחים בעבירות נשק הוא חריג יוצא דופן. עוד הדגיש בית המשפט המחוזי כי על אף שהעורר הוא קטין גילו מתקרב לשמונה עשרה.

הערר

9. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי טעה בכך שלא נתן בהחלטתו משקל של ממש להמלצתו החיובית של שירות המבחן בעניינו. העורר מדגיש כי הוא קטין נעדר עבר פלילי, וטוען כי ניתן להשיג את תכלית המעצר ולאייין את מסוכנותו באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני. העורר מבחין את עניינו מהפסיקה שעליה התבסס בית המשפט המחוזי בהחלטתו ומדגיש כי יש לבצע בחינה פרטנית של כל מקרה לגופו. העורר מוסיף וטוען כי בית המשפט המחוזי לא נימק בהחלטתו מדוע המפקחים אינם מתאימים. לבסוף, העורר מבקש להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני ובליווי של פיקוח אנושי בהתאם להמלצת שירות המבחן.

10. הדיון בערר התקיים בפני ביום 14.8.2018. בא-כוחו של העורר חזר בדיון על טענותיו האמורות. בהקשר זה הוא הדגיש את העובדה שהמקום המוצע למעצר בפיקוח אלקטרוני אינו בביתו או ביישוב מגוריו של העורר.

11. מנגד, המדינה טענה בדיון כי דין הערר להידחות. לטענת המדינה העבירה המיוחסת לעורר היא עבירת נשק בעלת מאפיינים חמורים (לכאורה, נשיאת נשק טעון בהקשר של סכסוך). המדינה אף הצביעה על כך שהמקום המוצע למעצר בפיקוח אלקטרוני אינו מרוחק ריחוק ממשי ממקום מגוריו של העורר ומהסביבה ששימשה לכאורה כר פורה לביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום.

12. לאחר בירור עם בני משפחתו של העורר ציין בא-כוחו, בתשובה, כי יש באפשרותה של המשפחה להציע מקום נוסף למעצר בפיקוח אלקטרוני, ביישוב מוצמץ, בבית מגוריה של הסבתא. ישוב זה מרוחק יותר מערעה, בהשוואה לאפשרות שנבחנה על-ידי שירות המבחן.

דיון והכרעה

13. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות. אכן, הנטייה הברורה בעניינים של קטינים נעדר עבר פלילי צריכה להיות לעבר הימנעות ממעצר מאחורי סורג ובריה, אם ניתן לעשות זאת מבלי לפגוע בתכליות המעצר (בש"פ 7947/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 22 וההפניות שם (3.11.2010); בש"פ 9222/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.1.2013); בש"פ 5253/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8).

((4.8.2014)).

14. עם זאת, בנסיבות העניין, מקובלת עלי לחלוטין טענת המדינה כי קביעת המעצר במקום שאינו מרוחק כל עיקר מבית מגוריו ומאזור הסכסוך שהוליד את כתב האישום היא בעייתית. ככלל, קרבת המקום המוצע למעצר בפיקוח אלקטרוני או לחלופת מעצר אל מקום התרחשותם של האירועים שעליהם נסב כתב האישום היא שיקול מרכזי בבחינת היכולת להפחית את מסוכנותו של הנאשם ולהגשים את מטרות המעצר. הקרבה הרבה בין בית אחותו של העורר בערה לבין ערערה, שם העורר גר ושם אף התרחשו האירועים שעליהם נסב כתב האישום, מגדילה באופן משמעותי את הסיכון לחריגה מתנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני (בש"פ 2304/09 מדינת ישראל נ' מחמוד, פסקה 10 (15.3.2009); בש"פ 2863/09 אלהרוש נ' מדינת ישראל, פסקה 8(ג) (8.4.2009)). זאת בפרט לנוכח החשש שקיים במקרה זה כי הסכסוך שהוביל לאירועים שעליהם נסב כתב האישום עשוי להוביל לאירועים נוספים מסוג זה. מסקנה זו מתחזקת גם בהתחשב בחומרה הרבה של המעשים המיוחסים לעורר – לקיחת נשק טעון במכוון אל מוקד הסכסוך לאחר שנודע לו כי בן דודו נורה. על כן, בשים לב למרחק הקטן מאוד ממקום האירועים, לעובדה שפיקוח אלקטרוני אינו מונע פיזית את היציאה ממקום המעצר ולכך שהוריו של העורר היו מעורבים באירועים הקודמים, נראה כי אין ביכולתו של המעצר המוצע בפיקוח אלקטרוני לאיין את מסוכנותו של העורר (ראו: בש"פ 590/08 מדינת ישראל נ' מריסאת, פסקה ח(8) (21.1.2008)).

15. בשולי הדברים יצוין כי העורר נעצר ביום 22.7.2018, והתרשמתי כי טרם מוצה המאמץ המשפחתי למציאת מיקום מרוחק במידה מספקת שיהיה מתאים למעצרו במתכונת של פיקוח אלקטרוני. אכן, במהלך הדיון בפני, ובהמשך לשאלותי, צוינה האפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני במקום מגוריה של סבתו של העורר המרוחק מעט יותר, אך נמצא אף הוא בסביבה ועל כן אינו נקי מקשיים. בהקשר זה חשוב להבהיר כי לאחר מיצוי נוסף של בדיקת האפשרויות, דרכו של העורר נשארת פתוחה לבקש תסקיר משלים.

16. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, ה' באלול התשע"ח (16.8.2018).

ש ו פ ט ת